

Slovenské volby a Rakušanova arogance aneb Co škodí liberální demokracii - komentář

- CZ24 News | 4. října 2023

ČESKO/SLOVENSKO: Už třetí den čekáme, zda se mezi našimi vrcholnými politiky najde (alespoň) někdo, kdo bude schopen vítězné straně gratulovat k úspěchu ve volbách. A zatím čekáme marně. Už to málem začíná připomínat slavné Beckettovo Čekání na Godota: absurdní hra se slovy, opakování stejných motivů stále dokola, ale pana Godota, (v tomto případě gratulace) se divák stejně nedočká. Zato jsme se dočkali povolebního zhodnocení od ministra vnitra Víta Rakušana. I když v tomto konkrétním případě by bylo naopak lepší nedočkat se vůbec...

Je pochopitelné, že předem připravené věty oslavující výhru Progresívneho Slovenska za této situace použít nelze. A je pravda i to, že od politiků, kteří se aktivně zapojili do kampaně na podporu progresivistů, by taková gratulace možná nezněla zrovna upřímně. Přesto ale bývá dobré zachovávat i v politice nějaké zvyklosti a elementární slušnost. Zvláště když jde o stát, se kterým máme tak nadstandardní vztahy, jako se Slovenskem.

Petr Fiala (ODS) třeba na síti X popřál Slovákům, aby měli dobrou vládu, místopředseda kabinetu Marian Jurečka (KDU-ČSL) se zase radoval z úspěchu sesterské KDH a prezident Petr Pavel se jen lakonicky vyjádřil v tom smyslu, že vůli občanů je třeba respektovat. Jako kdyby říkal: Nelíbí se mi to ani trochu, ale nemůžu s tím nic dělat. Dokonce ani v tiskové sekci Hradu nic ke Slovensku nenajdeme – poslední dokument je kondolence španělskému králi z 1. října.

Ale abychom byli féroví, dodejme, že jeden politický gratulant se mezi naší vládní garniturou přece jen našel: předseda Pirátů Ivan Bartoš popřát dokázal. Avšak poraženému voleb, Progresívnemu Slovensku. Zkrátka každý český politik, který se angažoval ve prospěch neúspěšných, si našel svůj způsob, jak z celé situace vybruslit.

Volič jako ňouma, který nic nechápe

Žádná gratulace nepřišla dokonce ani od ministra vnitra Víta Rakušana (STAN), přestože zrovna on by měl být se slovenskými volbami nadmíru spokojen bez ohledu na výsledek. Mediální zájem o dění na Slovensku totiž dokázal dokonale překrýt Rakušanův malér se šifrovaným telefonem od Stanislava Polčáka. Telefonem, který Rakušan napřed neměl, pak ho vlastně měl, měl a nepoužíval, aby ho nakonec dal na hraní dětem – protože co taky s telefonem za desetitisíce dělat jiného, že?

Namísto toho, aby si pan ministr v tichosti užíval, že další vzednutí kauzy Dozimetr pomalu šumí doztracena, rozhodl se k volbám napsat na „iisko“ následující komentář: „Výsledek slovenských voleb je pro nás varováním i poučením. Obavy lidí, kteří žijí často na periferii zájmu, nemusejí mít reálný základ, ale nejsou proto méně skutečné. Pokud chceme udržet v Česku liberální demokracii, musíme vysvětlovat její výhody i těm, kdo z nich v současné době neprofitují, nebo jen málo. Lidem ve vyloučených lokalitách, lidem chudším, zklamaným. A vytvářet společnost odolnou proti strachu.“

Teoreticky by se tato slova dala shrnout jen jako výtrysk tupé arogance. Přesto však stojí za to, trochu si je rozebrat. Přesně totiž ukazují, do jak zjednodušených mentálních schémat se naši vrcholní politici chytli, v jakých bublinách žijí a jak si upravují realitu k obrazu svému: Každý, kdo nevolí podle našich představ nebo nezastává tytéž politické názory jako „my“, je automaticky chudý, zklamaný, podléhající strachu a žije někde na periferii nebo ve vyloučené lokalitě.

Vlastně to není jen arogance a naprostá přezíravost. Je to také určitá forma chlácholení sebe sama – dokud je možné volební prohry svádět na to, že „já jsem sice geniální, ale volič je ten ňouma, který to nechápe“, je to pro politiky samozřejmě milosrdnější, než kdyby museli začít hledat chyby u sebe samých. U svojí politiky, u názorů, jež zastávají. Velmi natvrdo řečeno – pro politiky je rozhodně příjemnější myslet si, že tím idiotem je tady volič, než hledat idiota ve vlastní straně; či v sobě.

Je snazší házet vše na „nevzdělané blbce z vesnice“ než si připustit, že za Ficův úspěch nemůže nějaká chudá periferie, nýbrž celá antificovská reprezentace, která se za tři roky dokázala od ústavní většiny dostat přes tři premiéry až k úřednické vládě a předčasným volbám a která totálně zklamala očekávání voličů. A je jednodušší házet vše na „nevzdělané blbce z vesnice“ než si uvědomit, že za úspěchem Andreje Babiše (který má aktuálně v průzkumech přes 30 %) zase nestojí nic jiného než neschopnost této vlády, tragická komunikace a především flagrantní porušování předvolebních slibů.

Dogmata liberální demokracii nespasí

Politici této vlády nám často říkají, že jednoduchá a zdánlivě snadná řešení nefungují a jsou jen výplodem populistů. Přesto si ale sami vytvořili jednoduché a populisticky snadné zdůvodnění toho, proč se jim nedaří. Za všechno mohou nevzdělanci, strach, periferie nebo ruská propaganda. Za naše chyby a porušené sliby zkrátka vždycky může někdo jiný než my sami. My jsme ti jediní nositelé toho jediného správného názoru a každý, kdo má opačný názor na EU, Green Deal, manželství pro všechny nebo gender, je automaticky strachem ovládaný chudák z periferie.

Do značné míry je z toho cítit dovedná podprahová manipulace: Nechceš, abychom tě považovali za chudáka, co se snadno nechá ovlivnit? Tak zapomeň na své názory a pojď se spolu s námi klanět božstvu té jediné pravdy a vol ty jediné správné politiky. Hlavně o ničem nepochybuj, protože za tvé pochybnosti stejně může jen východní propaganda, kterou ses nechal ovlivnit. Na Západě se nepochybuje. Žádný vzdělaný inteligent z centra přece nemůže mít výhrady k EU, k situaci na Ukrajině, Green Dealu, manželství pro všechny nebo ke dvaasedmdesáti pohlavím.

Je hezké, že pan Rakušan chce s „chudšími a zklamanými“ mluvit. Ovšem bude-li s nimi mluvit se

stejnou přezíravostí a stejným jazykem, jakým promlouvá na sociálních sítích, daleko víc lidí tím naštvě, než přesvědčí. Dávat voličům stupidní nálepky, házet je všechny do jednoho pytle a být arogantní k lidem, kteří nesdílejí něčí politické názory, to liberální demokracii fakt nespasí. Stejně jako ji nespasí vytváření jakýchsi univerzálních pravd a dogmat, jež musejí všichni bez rozdílu přijímat. Právě naopak. A je opravdu s podivem, kolik liberálních demokratů, včetně pana ministra, tuhle základní věc vůbec nechápe. Možná by neškodilo, kdyby se místo opakování frází o liberální demokracii někdy podívali na to, co slovo „liberální“ ve skutečnosti znamená...

AUTOR: Karolina Stonjeková

[ZDROJ](#)